

Op bezoek bij Truitje (A.L.G.) Bosboom-Toussaint.

A.L.G. Bosboom-Toussaint in de roman Anna Rooze van J.J. Cremer.

In de roman Anna Rooze beschrijft Cremer een bezoek aan Truitje (A.L.G.) Bosboom-Toussaint. Cremer wil overduidelijk grappig over haar schrijven. Al kun je je afvragen of dat gelukt is. Wat Truitje er van gevonden heeft is niet bekend.

Het bezoek aan Truitje wordt in de roman verteld door de dominee in opleiding Willem Haverkist. Willem vertelt dat niet hij, maar een vriend van hem, Truitje heeft bezocht. Die vriend was Cremer *'een duchtig literator'*.

Cremer bezocht Truitje in 1857 op een zondag wanneer ze haar gewone *'receptie-avond'* had. Cremer was kort daarvoor verhuisd van Loenen aan de Vecht naar Den Haag. Daar kwam hij vlak bij Truitje te wonen aan de Noord-west Binnensingel.

Cremer had Truitje blijkbaar nog nooit ontmoet: *'Maar, wat had hij zich een gansch verkeerde voorstelling van onze eerste romanière gemaakt'*. Want hij had de indruk dat Truitje een grote forse vrouw was, maar hij trof een *'lief klein persoontje met een innemend zacht, doch schrander gelaat.'* Verder waren de handen van Truitje *"zoo fijn en zoo blank"*.

Wat ook opviel *"was de eenvoudige wijze waarop zij – ja zelfs 't liefst, over koetjes en kalfjes scheen te keuvelen."*

Truitje was een goede gastvrouw: *'Werd er ook iets gepresenteerd Willem?' vraagt het zusje van mijnheer Muller . "mevrouw Bosboom schonk zelve thee, meestal staande en erg beweeglijk; maar mijnheer Bosboom was haar zeer behulpzaam. 't Is een zenuwachtig mensje.'* ...

Cremer laat het gezelschap roddelen over Truitje en haar man. *'Is die mijnheer Bosboom niet bij financiën?' zegt mevrouw Le Village'* Moet Truitje misschien met het schrijven van boeken geld verdienen, omdat haar man haar niet kan onderhouden? En is Truitje wel een goede huisvrouw? Doet ze de tweewekelijkse was wel? *'Maar ik zeg dat een moeder voor d'r kinderen en d'r huishouding moet zorgen en geen verliefde romans schrijven.'*

Ook de kinderloosheid van Truitje komt aan de orde. *'Nee, het huishouden van zo'n dame die boeken schrijft dat zal je wat wezen! Ik wed de kinders geen kleren aan het lijf.'* *'Hoor eens moeder, mevrouw Bosboom-Toussaint heeft geen andere dan haar papieren kinderen. Maar die kinderen waaraan ze een zo uitmuntende opvoeding geeft, tellen méer dan een hele boel dood-eters in de wereld.'*

Wat Cremer zich verder nog herinnerde was dat Truitje enthousiast aan het schrijven was aan *'de Triumf van Pizani'* ¹ *'terwijl ze dat zei, blonken haar ogen van een bijzonder vuur.'*

Cremer kwam met regelmaat bij Truitje op bezoek. Meestal leende hij tijdschriften van haar. In het fotoalbum van Cremer zat een foto van Johannes Bosboom. Of er ook een foto van Truitje in het album zat is niet bekend.

www.jacobcremer.nl

4 maart 2023.

¹ Het handschrift is gedateerd 20 februari 1861. Bijna 4 jaar later dan zijn bezoek in 1857.

Teksten uit Anna Rooze over A.L.G. Bosboom-Toussaint.

‘Nou kind je weet wel, van dat boek van mevrouw Toussijn dat ze zeiden dat zo mooi was. Och een bijbelse naam, ik zou hem honderdmaal noemen. Jefta nee, Simson. Och....’ ‘Gideon Florens van mevrouw Bosboom-Toussaint? Wou u dát ter lecture juffrouw?’ zegt mevrouw Geereke.

[...]

En dan - als ik denk zulke boeken te moeten schrijven. O, mijn lieve mevrouw, het zou er prachtig met m'n huishouden gaan uitzien. Nee, het huishouden van zo'n dame die boeken schrijft dat zal je wat wezen! Ik wed de kinders geen kleren aan het lijf. O foei, ik weet niet wat ik liever deed!’

‘Hoor eens moeder, mevrouw Bosboom-Toussaint heeft geen andere dan haar papieren kinderen. Maar die kinderen waaraan ze een zo uitmuntende opvoeding geeft, tellen méer dan een hele boel dood-eters in de wereld.’

‘Zoals jij bijvoorbeeld!’ zegt Fietje die een wrijfpaal voor haar gegeneerdheid zoekt en nu iets zegt dat niet aardig is. ‘Hebt u mevrouw Bosboom ooit ontmoet mijnheer Haverkist?’ vraagt Anna, terwijl ze Willem een weinig naderbij komt en hem met haar heerlijke ogen vriendelijk aanziet.

Willem, ofschoon hij reeds kennis met Anna maakte, en in het rijtuig met haar sprak, krijgt een zonderling gevoel, en zegt terwijl een vluchtige blos zijn wangen kleurt: ‘Ja.... ik heb, of nee.... pardon, een vriend van mij heeft haar eens bezocht, een duchtig literator, en....’

‘Och kom, en hoe ziet zij er uit?’ vraagt mevrouw Le Village, die de gaaf heeft om gelijktijdig twee gesprekken te houden, en juist aan Jans Haverkist heel zacht iets verteld heeft: ‘Heel in 't geheim hoor; dol blij mee; tegen Februari; maar geheim, compris, doodgeheim.’

‘t Is nu twee jaar geleden - in 57 - dat mijn vriend haar op een Zondag, de gewone receptie-avond bezocht;’ zegt Willem: ‘Maar, wat had hij zich een gansch verkeerde voorstelling van onze eerste romanière gemaakt. In plaats van een grote forse vrouw, zag hij een lief klein persoontje met een innemend zacht, doch schrander gelaat.’

‘En handjes zoo fijn en zo blank dat men het denkbeeld inkt er niet mee verbinden kon;’ herneemt Willem: ‘Maar 'tgeen hem het meest trof, vrij wat meer dan haar innemend voorkomen, was de eenvoudige wijze waarop zij - ja zelfs 't liefst, over koetjes en kalfjes scheen te keuvelen. Toen mijn vriend een paar malen haar eigen werken citeerde, glimlachte zij vriendelijk, maar sprak aanstonds over iets anders. Een ogenblik slechts raakte zij in vuur, en 't was toen men de eer van Garibaldi te na kwam. Ze zou de Triumf van Pizani² schrijven zei ze, en terwijl ze dat zei, blonken haar ogen van een bijzonder vuur.’

‘Werd er ook iets gepresenteerd Willem?’ vraagt het zusje van mijnheer Muller, terwijl ze een blauw porseleinen bordje van de tafel neemt en een gebakje gaat nuttigen. ‘Mevrouw Bosboom schonk zelve thee, meestal staande en erg beweeglijk; maar mijnheer Bosboom was haar zeer behulpzaam. 't Is een zenuwachtig mensje.’

‘Nou Willem, net of je moeder dat niet is!’ smakt juffrouw Haverkist: ‘Ik geloof dat zo'n schrijfster een raar gezicht zou zetten als ze eens voor m'n veertiendaagse was stond.’ ‘Mevrouw Bosboom aan de veertiendaagse was en mevrouw Haverkist aan de Triumf van Pizani!’ zegt Willem een beetje

² De triomf van Pisani door A.L.G. Bosboom-Toussaint In: De Gids. Jaargang 25(1861), p. 352 e.v.

ondeugend. 'Wat weet ik van Pizanna!' antwoordt de moeder: 'Al die geleerdheid daar breek ik mijn hoofd niet mee. Maar ik zeg dat een moeder voor d'r kinderen en d'r huishouding moet zorgen en geen verliefde romans schrijven. Als ik dáaraan denk dan wil ik zelfs die hele Gideon niet in m'n huis hebben.'

'Is die mijnheer Bosboom niet bij financiën?' zegt mevrouw Le Village, en dan tot mevrouw Geereke terwijl ze haar van verre een borduurwerkje toont, fluisterend snel: 'Mutsje voor een vriendin: bruidskorf! heusch!' 'Bosboom? wát?' zegt de gastheer die schuin achter mevrouw Le Village met dominee een schilderij bezichtigt: 'Lieve mevrouwtje mag ik eens eventjes 't plezier hebben je menheer Bosboom voor te stellen, qualitate qua namelijk. - Hier....'

'Die schilderij? Gud een kerk.... Is dat een doopvont? Gud!' - Zacht tot Anna die naast haar staat: 'Dat is weer een plagerijtje van de jarige mijnheer. Och ik kan er tegen. U moet niet denken omdat ik een kleur krijg dat.... Och kom, is hij een schilder?'

TRIOMF VAN PISANI.

DOOR

A. L. G. Bosboom-Toussaint.

AMSTERDAM,
P. N. VAN KAMPEN.
1861.

www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 4 maart 2023.